Fusies van sportverenigingen

Welkom - twee perspectieven op één vraagstuk

Jan Janssens - Chionis

- Onderzoeker, adviseur, spreker en procesbegeleider sport en maatschappij
- Auteur van Samen sterk – Handboek voor fusie van sportverenigingen
- Focus: motieven, varianten, alternatieven, processtappen, do’s & dont’s van fusies in de sport

Cristan Segers - ICSadviseurs

- Adviseur maatschappelijk vastgoed, sport en accommodatiebeleid
- Focus: gemeentelijke regie, sportinfrastructuur, ruimte en investeringen
- Vraag: hoe benut je samenwerking voor een toekomstbestendig sportlandschap?

Eerst jullie praktijk: welke vragen moeten vandaag op tafel komen?

Verenigingen

- Zijn er verenigingen die moeite hebben om het hoofd boven water te houden en die eigenlijk zouden moeten fuseren?
- Zijn er fusieprocessen gaande of worden samenwerkingsverbanden gesmeed?
- Hoe verlopen deze?
- Zijn er weerstanden of problemen?

Gemeenten

- Welke rol neem je: afwachten, faciliteren, stimuleren of sturen?
- Wanneer komen accommodatie en ruimte in beeld?
- Waar schuurt gemeentelijk belang met verenigingsautonomie?

Waarom deze workshop?

Centrale vraag: Hoe kunnen verenigingen en gemeenten samenwerken bij fusies en daardoor verenigingen en sportlandschap versterken?

Verenigingen

- Veranderende wensen en toenemende eisen
- Teruglopende en groeiende ledenaantallen
- Stijgende kosten
- Vergrijzing vrijwilligers en bestuur
- Fusies kunnen positief uitpakken, maar zijn ingewikkeld

Gemeenten

- Verouderende sportparken en accommodaties
- Investeringen en betaalbaarheid
- Betere benutting en gedeeld gebruik

Fusie is een middel, geen doel en ook geen vanzelfsprekende oplossing van problemen

Verenigingen

Waarom fuseren verenigingen?

- Continuïteit
- Gebrek aan sporttechnisch of bestuurlijk kader
- Financiële zorgen
- Accommodatieproblemen
- Efficiency
- Ambities
- Onbedoelde gevolgen
- Alternatieven

Gemeenten

Waarom kijkt een gemeente mee?

- Een sterk sportlandschap
- Fusie kan aansluiten op capaciteit en investeringsopgave
- Niet sturen op minder clubs maar op toekomstbestendigheid
- Dezelfde opgave kan ook andere oplossingen hebben
- …

Een fusie is ingewikkeld, gaat over structuur en cultuur

Verenigingen

Ingewikkelder dan fusies in bedrijfsleven

- Historie, naam, clubkleuren en rivaliteit
- Clubs zijn zelden gelijkwaardig
- Afhankelijkheid van vrijwilligers
- Ledendemocratie
- Communicatie en draagvlak
- Bemoeienis externe partijen
- Openbaarheid en media-aandacht
- Gebrek aan tijd, kennis en ervaring

Gemeenten

Accommodatie is ook identiteit

- ‘Waar gaan we spelen’ is geen technische bijzaak
- Verhuizen kan voelen als verlies van de eigen club
- Fysieke afstand voor (jeugd)leden verandert
- Neem accommodatie vroeg mee

Wanneer wordt samen ook echt sterker?

Verenigingen

- Helderheid over doel van de fusie
- Rekening houden met wensen en belangen van leden en vrijwilligers
- Realistische planning en begroting
- Goede voorbereiding
- Veel aandacht voor communicatie
- Onafhankelijk en deskundig advies
- Succes is meer dan alleen een juridisch geslaagde fusie
- Twee kwetsbare clubs vormen niet automatisch één sterke club

Gemeenten

- Sterke vereniging en toekomstbestendige sportinfrastructuur
- Betere benutting van accommodaties en investeringen
- Maatschappelijke en ruimtelijke meerwaarde

De kunst is: rollen helder houden

Verenigingen

Eigenaren van fusieproces en -besluit

- Verenigingen bepalen zelf of en hoe zij willen fuseren
- Fuseren is geven en nemen
- Vrijwilligers en leden moeten de nieuwe vereniging kunnen dragen
- Een zorgvuldig proces vraagt tijd en transparantie

Gemeenten

Eigenaar van publieke keuzes

- Gemeente bepaalt accommodatiebeleid en investeringskaders
- Kan samenwerking faciliteren
- Mag keuzes maken over ruimte, kwaliteit en betaalbaarheid

Kwisvraag:

Hoeveel eredivisieclubs zijn niet het resultaat van een fusie?

Casus – 2 sportclubs, 2 sportparken, 1 toekomstvraag

Verenging

Vereniging A + Vereniging B

- A: 500 leden: 4 velden; verouderd clubgebouw
- B: 300 leden; 3 velden; verouderde accommodatie
- Beide: druk op vrijwilligers en bestuurlijke continuïteit is lastig
- Er is historie, identiteit, en onderlinge rivaliteit

Gemeente

- Beide sportparken vragen de komende jaren investeringen
- De capaciteit is op beide parken niet optimaal benut
- Er zijn andere ruimteclaims inde gemeenten
- Doel: genoeg en goede sportvoorzieningen voor de komende 15-20 jaar

Dilemma 1: Wie zet de eerste stap?

Vereniging

- Besturen zien de kwetsbaarheid maar leden vragen niet om een fusie
- Samenwerking wordt informeel besproken maar niemand wil de eigen club opgeven

Vraag: Wat moet eerst onderzocht of besproken worden?

Gemeente

- Ziet dat op beide locatie grote investeringen aankomen
- Heeft informatie over behoefte, capaciteit en ruimtelijke ontwikkeling

Vraag: wacht je af, faciliteer je, stimuleer je of stuur je?

Dilemma 2: Samenwerking, fusie of toch zelfstandig?

Vereniging

Wat past bij de club?

- Optie A: zelfstandig blijven
- Optie B: samenwerken op onderdelen
- Optie C: 1 nieuwe vereniging

Welke criteria bepalen vanuit verenigingsperspectief de keuze?

Gemeente

Wat past bij het sportlandschap?

- Investeren op 2 locaties
- Functies en gebruik delen over 2 locaties
- Clusteren op 1 toekomstbestendig sportpark

Welke publieke criteria kunnen de doorslag geven?

Dilemma 3: 1 sportpark: kans en gevoelig punt

Vereniging

Voor de nieuwe vereniging

- Welke locatie voelt als van ons samen?
- Hoe voorkom je winnaar/verliezer?
- Wat gebeurt er met clubhuis, naam, kleuren en historie?
- Hoe betrek je lezen voordat ruimtelijke keuzes vaststaan?

Gemeente

Voor de gemeente

- Welke locatie is functioneel en ruimtelijk het meest toekomstbestendig?
- Wat kost investeren op 1 versus 2 locaties
- Welke kansen ontstaan op de vrijkomende locatie
- Hoe voorkom je dat vastgoedlogica het fusieproces overneemt?

Wat zouden jullie adviseren?

Vereniging

Advies aan de vereniging

- Welke voorwaarden zijn cruciaal voor draagvlak en identiteit?
- Wat moet de gemeente wel en vooral niet doen?

Gemeente

Advies aan de gemeente

- Welke informatie moet eerst op tafel?
- Welke rol kies je in deze fase
- Welke kaders kun je meegeven voor accommodatie en investeringen?

Samen sterk? Dan moeten beiden perspectieven kloppen.

Vereniging

- Een fusie slaagt niet alleen op papier
- Leden, vrijwilligers, cultuur en identiteit moeten mee kunnen bewegen
- De nieuwe vereniging moet daadwerkelijk sterker zijn dan de afzonderlijke clubs

Gemeente

- Een fusie is geen beleidsdoel op zich
- Gebruik fusie of samenwerking als kans – maar maak de ruimtelijke agenda transparant

Terug naar de vragen

Vereniging

- Welke vraag uit de opening is nog niet beantwoord?
- Wat neem je mee over fuseren van verenigingen?

Gemeente

- Welke vraag uit de opening is nog niet beantwoord?
- Wat neem je mee over regie, ruimte en investeringen?

Dank voor jullie bijdrage